

11.

Bölüm

TÜBERKÜLOZ PLÖREZİ

Mediha GÖNENÇ ORTAKÖYLÜ¹

OLGU

27 yaşında kadın hasta, hastanemize nefes darlığı, çarpıntı, öksürük, zayıflama, gece terlemesi yakınmaları ile müracaat etti, yakınmaları üç hafta önce başlamış, müracaat ettiği hekim tarafından antibiyotik tedavisi verilmiş, tedaviye rağmen şikayetlerinin artması üzerine hastanemize yönlendirilen hasta tetkik ve tedavi amacıyla yatırıldı. Hastanın özgeçmişinde geçirmiş olduğu herhangi bir hastalık öyküsü yoktu, sigara ve başka herhangi bir madde kullanımı yoktu, alkol kullanmıyordu, kullandığı herhangi bir ilaç yoktu. Bir sağlık kuruluşunda üç yıldır sekreter olarak çalışıyordu. Soygeçmişinde bir özellik yoktu. Aile ve yakın çevresinde tüberküloz geçiren kimse yoktu. Hastanın son bir ayda yaklaşık 3 kg kadar kilo kaybı mevcuttu. Hastanın fizik muayenesinde sol hemitoraksın solunuma katılımı kısıtlıydı, skapula altından itibaren solunum sesleri alınamıyordu, aynı bölgede matite mevcuttu. Diğer sistem muayenelerinde bir özellik yoktu. Sedimentasyon 62mm/sa, C-Reaktif Protein 27,1 mg/dL, lökosit 10,89 x10³/µL, hemoglobin 10,6 gr/dL, hematokrit %32,3 idi. Diğer biyokimyasal parametreleri normal sınırlarda idi. HIV(-), HbsAg (-), antiHCV (-) bulundu. Hastanın çekilen posteroanterior (PA) akciğer grafisinde solda üçüncü ön kot hizasından başlayan diyafragma ve kalp konturunu silen homojen dansite artışı mevcuttu. (Şekil 1)

¹ Doç. Dr. Mediha GÖNENÇ ORTAKÖYLÜ, Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Yedikule Göğüs Hastalıkları ve Göğüs Cerrahisi Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Göğüs Hastalıkları Kliniği, gonencorta@yahoo.com

KAYNAKLAR

1. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Tüberküloz Dairesi Başkanlığı. Türkiye'de Verem Savaşı 2019 Raporu, Ankara: Sağlık Bakanlığı Yayın No:1168;2020:
2. Zhai K, Lu Y, Shi HZ. Tuberculous pleural effusion. *J Thorac Dis.* 2016 Jul;8(7):E486-94. doi: 10.21037/jtd.2016.05.87. PMID: 27499981; PMCID: PMC4958858.
3. Moudgil H, Sridhar G, Leitch AG. Reactivation disease: the commonest form of tuberculous pleural effusion in Edinburgh, 1980-1991. *Respir Med.* 1994 Apr;88(4):301-4. doi: 10.1016/0954-6111(94)90060-4. PMID: 8036293.
4. Berger HW, Mejia E. Tuberculous pleurisy. *Chest.* 1973 Jan;63(1):88-92. doi: 10.1378/chest.63.1.88. PMID: 4630686.
5. Stead WW, Eichenholz A, Stauss HK. Operative and pathologic findings in twenty-four patients with syndrome of idiopathic pleurisy with effusion, presumably tuberculous. *Am Rev Tuberc.* 1955 Apr;71(4):473-502. doi: 10.1164/artpd.1955.71.4.473. PMID: 14361964.
6. Iseman MD. Klinisyenler İçin Tüberküloz Klavuzu. Çeviren: Özkara Ş. Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul; 2002,145-197
7. Antony VB, Sahn SA, Antony AC, Repine JE. Bacillus Calmette-Guérin-stimulated neutrophils release chemotaxins for monocytes in rabbit pleural spaces and in vitro. *J Clin Invest.* 1985 Oct;76(4):1514-21. doi: 10.1172/JCI112131. PMID: 3902892; PMCID: PMC424118.
8. Mohammed, K A, Nasreen N, Ward MJ, et al. "Mycobacterium-mediated chemokine expression in pleural mesothelial cells: role of C-C chemokines in tuberculous pleurisy." *The Journal of infectious diseases* vol. 178,5 (1998): 1450-6. doi:10.1086/314442
9. Rossi GA, Balbi B, Manca F. Tuberculous pleural effusions: evidence for a selective presence of PPD-specific T-lymphocytes at the site of inflammation in the early phase of the infection. *Am Rev Respir Dis* 1987; 136: 575-579
10. Ferrer J. Pleural tuberculosis. *Eur Respir J.* 1997 Apr;10(4):942-7. PMID: 9150338.
11. Lazarus AA, McKay S, Gilbert R. Pleural tuberculosis. *Dis Mon.* 2007 Jan;53(1):16-21. doi: 10.1016/j.disamonth.2006.10.002. PMID: 17224319.
12. Mehta JB, Dutt A, Harvill L, Mathews KM. Epidemiology of extrapulmonary tuberculosis. A comparative analysis with pre-AIDS era. *Chest.* 1991 May;99(5):1134-8. doi: 10.1378/chest.99.5.1134. PMID: 2019168.
13. Mlika-Cabanne N, Brauner M, Mugusi F, et al. "Radiographic abnormalities in tuberculosis and risk of coexisting human immunodeficiency virus infection. Results from Dar-es-Salaam, Tanzania, and scoring system." *American journal of respiratory and critical care medicine* vol. 152,2 (1995): 786-93. doi:10.1164/ajrccm.152.2.7633743
14. Light RW. Tuberculous pleural effusion. In: Light RW, ed. *Pleural Diseases*. 6th Ed. Philadelphia: Williams and Wilkins, 2013; Chapter 13
15. Valdés L, Alvarez D, San José E, et al. Tuberculous pleurisy: a study of 254 patients. *Arch Intern Med.* 1998;158(18):2017-2021. doi:10.1001/archinte.158.18.2017
16. Aktoğu S. Tüberküloz plörezi.TTD plevra bülteni,Cilt:4,sayı:2,2010 ;1 -2
17. Aktoğu S, Yorgancıoğlu A, Cırak K, et al. "Clinical spectrum of pulmonary and pleural tuberculosis: a report of 5,480 cases." *The European respiratory journal* vol. 9,10 (1996): 2031-5. doi: 10.1183/09031936.96.09102031
18. Özemi M. Tüberküloz plörezi . Gözü O, Köktürk O (eds). *Toraks Kitapları Plevra Hastalıkları*. Ankara. Turgut Yayıncılık ve Ticaret A.Ş. 2003; 133-8
19. Antoniskis D, Amin K, Barnes PF. Pleuritis as a manifestation of reactivation tuberculosis. *Am J Med.* 1990 Oct;89(4):447-50. doi: 10.1016/0002-9343(90)90374-m. PMID: 2220878.
20. Roper WH, Waring JJ. Primary serofibrinous pleural effusion in military personnel. *Am Rev Tuberc.* 1955 May;71(5):616-34. doi: 10.1164/artpd.1955.71.5.616. PMID: 14361976.
21. Chierakul N, Kanitsap A, Chaiprasert A, Viriyatavekul R. A simple C-reactive protein measurement for the differentiation between tuberculous and malignant pleural effusion. *Respiro-*

- logy. 2004 Mar;9(1):66-9. doi: 10.1111/j.1440-1843.2003.00521.x. PMID: 14982604.
22. Light RW, Erozan YS, Ball WC Jr. Cells in pleural fluid. Their value in differential diagnosis. *Arch Intern Med.* 1973 Dec;132(6):854-60. PMID: 4757257.
 23. Hurwitz S, Leiman G, Shapiro C. Mesothelial cells in pleural fluid: TB or not TB? *S Afr Med J.* 1980 Jun 7;57(23):937-9. PMID: 7404059.
 24. Pérez-Rodríguez E, Jiménez Castro D. The use of adenosine deaminase and adenosine deaminase isoenzymes in the diagnosis of tuberculous pleuritis. *Curr Opin Pulm Med.* 2000 Jul;6(4):259-66. doi: 10.1097/00063198-200007000-00002. PMID: 10912630.
 25. Ocaña I, Martínez-Vazquez JM, Segura RM, et al. "Adenosine deaminase in pleural fluids. Test for diagnosis of tuberculous pleural effusion." *Chest* vol. 84,1 (1983): 51-3. doi:10.1378/chest.84.1.51.
 26. Valdés L, Alvarez D, San José E. et al. Value of adenosine deaminase in the diagnosis of tuberculous pleural effusions in young patients in a region of high prevalence of tuberculosis. *Thorax.* 1995 Jun; 50: 600-3.
 27. Porcel JM. Tuberculous pleural effusion. *Lung.* 2009 Sep-Oct;187(5):263-70
 28. Burgess LJ, Maritz FJ, Le Roux I, et al. Combined use of pleural adenosine deaminase with lymphocyte/neutrophil ratio. Increased specificity for the diagnosis of tuberculous pleuritis. *Chest.* 1996 Feb;109:414-9
 29. Jiang J, Shi HZ, Liang QL, et al. Diagnostic value of interferon-gamma in tuberculous pleurisy: a metaanalysis. *Chest.* 2007 Apr; 131: 1133-41
 30. Gupta UA, Chhabra SK. Diagnosing tubercular pleural effusions. *Chest.* 2005 ; 127:1078-1079
 31. Maartens G, Bateman ED. Tuberculous pleural effusion: increased culture yield with bedside inoculation of pleural fluid and poor diagnostic value of adenosine deaminase. *Thorax* 1991; 46: 96-99
 32. Maartens G, Bateman ED. Tuberculous pleural effusions: increased culture yield with bedside inoculation of pleural fluid and poor diagnostic value of adenosine deaminase. *Thorax.* 1991 Feb;46(2):96-9. doi: 10.1136/thx.46.2.96. PMID: 1901672; PMCID: PMC462956.
 33. Asan E, Kirbaş G, Özekinci T ve ark. Tüberküloz plörezi pleural doku kültürünün tanı değeri. *Solunum Hastalıkları* 2001; 12: 279-83
 34. Han, M., Xiao, H. & Yan, L. Diagnostic performance of nucleic acid tests in tuberculous pleurisy. *BMC Infect Dis* 20, 242 (2020). <https://doi.org/10.1186/s12879-020-04974-z>
 35. Ulubaş BB, Mutlu AG, Öktem F, Başer Y. Yüztümüştört tüberküloz plörezi olgunun retrospektif incelenmesi. *Solunum Hastalıkları* 2000; 4: 401-5
 36. Rodriguez-Panadero F, Janssen JP, Astoul P. Thoracoscopy: general overview and place in the diagnosis and management of pleural effusion. *Eur Respir J.*2006; 28: 409-2
 37. Diacon A.H, Van de Wal B.W, Wyser C. et al. Diagnostic tools in tuberculous pleurisy: a direct comparative study. *Eur Respir J* 2003; 22: 589-91
 38. T.C. Sağlık Bakanlığı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü Tüberküloz Dairesi Başkanlığı. Tüberküloz Tanı Ve Tedavi Rehberi. Ankara: Sağlık Bakanlığı Yayın No:1129;2019
 39. Tani P, Poppius H, Maehipaja J. Cortisone therapy for exudative tuberculous pleurisy in the light of a follow-up study. *Acta Tuberc Pneumol Scand.* 1964;44:303-9. PMID: 14168051.
 40. Han DH, Song JW, Chung HS, Lee JH. Resolution of residual pleural disease according to time course in tuberculous pleurisy during and after the termination of antituberculosis medication. *Chest.* 2005 Nov;128(5):3240-5. doi: 10.1378/chest.128.5.3240. PMID: 16304268.
 41. Lee CH, Wang WJ, Lan RS, Tsai YH, Chiang YC. Corticosteroids in the treatment of tuberculous pleurisy. A double-blind, placebo-controlled, randomized study. *Chest.* 1988 Dec;94(6):1256-9. doi: 10.1378/chest.94.6.1256. PMID: 3056661.
 42. Galarza I, Cañete C, Granados A, Estopà R, Manresa F. Randomised trial of corticosteroids in the treatment of tuberculous pleurisy. *Thorax.*1995;50(12):1305-7. doi: 10.1136/thx.50.12.1305. PMID: 8553306; PMCID: PMC1021356.
 43. Wyser C, Walzl G, Smedema JP, Swart F, van Schalkwyk EM, van de Wal BW. Corticosteroid-

- ds in the treatment of tuberculous pleurisy. A double-blind, placebo-controlled, randomized study. *Chest*. 1996 Aug;110(2):333-8. doi: 10.1378/chest.110.2.333. PMID: 8697829.
44. Engel ME, Machaba PT, Volmink J. Corticosteroids for tuberculous pleurisy (Review). *Cochrane Database Syst* 2009, Issue 1: 1-23. doi: 10.1002/14651858.CD001876.
 45. Large SE, Levick RK. Aspiration in the treatment of primary tuberculous pleural effusion. *Br Med J*. 1958 Jun 28;1(5086):1512-4. doi: 10.1136/bmj.1.5086.1512. PMID: 13546606; PMCID: PMC2029586.
 46. Elliott AM, Luzze H, Quigley MA, et al. A randomized, double-blind, placebo-controlled trial of the use of prednisolone as an adjunct to treatment in HIV-1-associated pleural tuberculosis. *J Infect Dis*. 2004;190(5):869-878. doi:10.1086/422257.
 47. Johnson TM, McCann W, Davey WN. Tuberculous bronchopleural fistula. *Am Rev Respir Dis*. 1973 Jan;107(1):30-41. doi: 10.1164/arrd.1973.107.1.30. PMID: 4683320.
 48. Mouroux J, Maalouf J, Padovani B, et al. Surgical management of pleuropulmonary tuberculosis. *J Thorac Cardiovasc Surg*. 1996 Mar;111(3):662-70. doi: 10.1016/s0022-5223(96)70320-3. PMID: 8601983.